

BÀI 7:

MÔI TRƯỜNG NHIỆT ĐỚI GIÓ MÙA

A. KIẾN THỨC CƠ BẢN: (Bài học)

I. Khí hậu:

- Khí hậu nhiệt đới gió mùa là loại khí hậu đặc sắc của đới nóng điển hình là ở Nam Á và Đông Nam Á.

- Nguyên nhân hình thành gió mùa : Do sự chênh lệch khí áp giữa lục địa và đại dương vào mùa đông và mùa hạ.

* Mùa hạ: có gió thổi từ Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương tới, đem theo không khí mát mẻ và mưa lớn.

* Mùa đông: có gió thổi từ lục địa châu Á ra, đem theo không khí khô và lạnh, càng về gần xích đạo, gió ẩm dần lên.

- Có 2 đặc điểm nổi bật: nhiệt độ, lượng mưa thay đổi theo mùa gió và thời tiết diễn biến thất thường.

* Nhiệt độ trung bình năm trên 20°C. Biên độ nhiệt trung bình năm khoảng 8°C.

* Lượng mưa trung bình năm trên 1000 mm nhưng thay đổi tùy thuộc vào vị trí gần hay xa biển, vào sườn núi đón gió hay khuất gió.

* Thời tiết diễn biến thất thường: mùa mưa có năm đến sớm, có năm đến muộn và lượng mưa có năm ít, năm nhiều nên dễ gây ra hạn hán hay lụt lội.

II. Các đặc điểm khác của môi trường:

- Đây là môi trường đa dạng và phong phú của đới nóng.

- Những nơi mưa nhiều: rừng có nhiều tầng nhưng không bằng rừng rậm xanh quanh năm; trong rừng có một số cây rụng lá vào mùa khô.

- Những nơi mưa ít có đồng cỏ cao nhiệt đới.

- Vùng cửa sông, ven biển đang được phù sa bồi đắp, xuất hiện rừng ngập mặn.

- Khí hậu nhiệt đới gió mùa rất thích hợp cho việc trồng cây lương thực nhiệt đới (đặc biệt là lúa nước) và cây công nghiệp.

- Đây là một trong những nơi tập trung đông dân nhất trên thế giới.

.....

B. GỢI Ý THỰC HIỆN CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP CUỐI BÀI: (Bài tập)

Bài tập 1 trang 25 SGK địa lý 7:

Nêu đặc điểm nổi bật của khí hậu nhiệt đới gió mùa.

Trả lời:

- Nhiệt độ, lượng mưa thay đổi theo mùa:
- + Nhiệt độ trung bình năm trên 20°C, nhưng thay đổi theo mùa: Một mùa có nhiệt độ cao (trên 29°C vào cuối mùa) và một mùa có nhiệt độ thấp hơn.
- + Lượng mưa trung bình năm trên 1.000mm, nhưng thay đổi theo mùa: Một mùa mưa nhiều, chiếm 70 - 95% lượng mưa cả năm và một mùa mưa ít.
- Thời tiết diễn biến thất thường: Mùa mưa có năm đến sớm, có năm đến muộn; lượng mưa có năm ít, năm nhiều dễ gây ra hạn hán, lũ lụt.

Bài tập 2 trang 25 SGK địa lý 7:

Trình bày sự đa dạng của môi trường nhiệt đới gió mùa.

Trả lời:

- Cảnh quan thiên nhiên biến đổi theo thời gian và không gian do có sự khác nhau về lượng mưa và về phân bố mưa trong năm giữa các địa phương và giữa các mùa.
- + Về mùa mưa, cây cối xanh tươi; về mùa khô, cây cối rụng lá, trơ cành.
- + Ở những nơi mưa nhiều, rừng có nhiều tầng; trong rừng có một số cây rụng lá vào mùa khô.
- + Ở những nơi mưa ít, có đồng cỏ cao nhiệt đới.
- + Ở vùng cửa sông, ven biển xuất hiện rừng ngập mặn.
- Tính đa dạng về cảnh quan này không thể có ở môi trường xích đạo ẩm hay ở môi trường nhiệt đới.

BÀI 10:

DÂN SỐ VÀ SỨC ÉP DÂN SỐ TỚI TÀI NGUYÊN, MÔI TRƯỜNG Ở ĐỚI NÓNG

A. KIẾN THỨC CƠ BẢN: (Bài học)

I. Dân số:

- Gần 50% dân số thế giới tập trung ở đới nóng. Những nơi tập trung dân cư đông đúc là Đông Nam Á, Nam Á, Tây Phi và Đông Nam Bra-xin.
- Tỷ lệ gia tăng tự nhiên cao → bùng nổ dân số.
- ⇒ Tác động tiêu cực đến tài nguyên, môi trường, gây khó khăn cho đời sống và phát triển kinh tế.

II. Sức ép của dân số tới tài nguyên, môi trường:

- Dân số đông, gia tăng dân số nhanh đã đẩy nhanh tốc độ khai thác tài nguyên làm suy thoái môi trường, diện tích rừng ngày càng thu hẹp, đất bạc màu, khoáng sản bị cạn kiệt, thiếu nước sạch...

- Dân số tăng nhanh tác động lớn đến môi trường:
- + Ô nhiễm nguồn nước: do nước thải sinh hoạt và nước thải từ nhà máy,..
- + Ô nhiễm tiếng ồn: tiếng còi xe, tiếng máy móc từ công trường,..
- + Ô nhiễm không khí: do khí thải từ xe cộ, máy móc,..
- + Ô nhiễm đất: sử dụng nhiều phân bón hoá học, thuốc trừ sâu, nước thải từ các khu công nghiệp,..
- Vì vậy việc giảm tỉ lệ gia tăng dân số để phát triển kinh tế, nâng cao đời sống của người dân ở đới nóng sẽ có tác động tích cực tới tài nguyên và môi trường.

B. GỢI Ý THỰC HIỆN CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP CUỐI BÀI: (Bài tập)

Bài tập 1 trang 35 SGK Địa lý 7:

Phân tích sơ đồ SGK (trang 35) để thấy hậu quả của việc gia tăng dân số quá nhanh ở đới nóng.

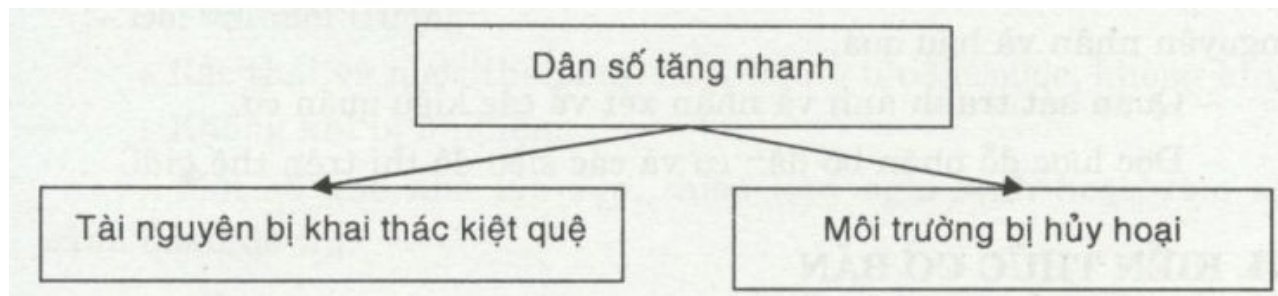
Trả lời:

Gia tăng dân số quá nhanh ở đới nóng đã dẫn đến những hậu quả xấu như: Kinh tế chậm phát triển, đời sống chậm cải thiện, tài nguyên cạn kiệt nhanh và môi trường bị ô nhiễm nhiều.

Bài tập 2 trang 35 SGK Địa lý 7:

Hãy vẽ sơ đồ thể hiện tác động tiêu cực của việc gia tăng dân số quá nhanh ở đới nóng đối với tài nguyên, môi trường.

Sơ đồ hoàn thành:

.....

Dặn dò:

- Học bài 7 và 10.
- Làm các bài tập ở cuối bài.
- Chuẩn bị trước bài 12 (*câu 1 và 4*) và đọc trước bài 13.
- Xem lại đặc điểm khí hậu của các kiểu môi trường ở đới nóng.